

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku H. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o ponowne ustalenie wysokości świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2017 r.,
skargi wnioskodawcy o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia Sądu Apelacyjnego [...]
z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUz .../15,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [...] postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r. oddalił zażalenie ubezpieczonego H. K. wywiedzione od postanowienia Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 3 lutego 2015 r., którym odrzucono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie o wysokość emerytury. Sądy orzekające uznały, że wniesienie przez ubezpieczonego odwołania, po upływie czterech miesięcy od wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji, powinno być uznane za opóźnienie nadmierne. To skutkuje na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. odrzuceniem odwołania jako spóźnionego. Sąd

Apelacyjny podniósł, że ubezpieczony, co wynika z treści pisma z dnia 17 lipca 2014 r., miał świadomość negatywnych skutków wynikających dla niego z zaskarżonej decyzji organu rentowego. Wobec tego, wybierając drogę korespondencji z organem rentowym, dobrowolnie zrezygnował z wniesienia odwołania w terminie, o którym mowa w art. 477⁹ § 1 k.p.c.

Od powyższego postanowienia Sądu Apelacyjnego ubezpieczony wniósł skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie: art. 424⁴ k.p.c. w związku z art. 424⁵ k.p.c., art. 477⁹ § 2 k.p.c. w związku z art. 477¹⁰ § 3 k.p.c. polegające na przyjęciu, że pismo złożone przez skarżącego bezpośrednio do protokołu w organie rentowym, potwierdzone pismem tego organu z dnia 20 sierpnia 2014 r., nie jest odwołaniem od decyzji, co spowodowało błędne przyjęcie, iż skarżący nie zachował terminu do wniesienia odwołania od decyzji z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie o wysokość emerytury, a w konsekwencji odrzucenie wniesionego odwołania jako wniesionego po upływie ustawowego terminu.

Skarżący zarzucił, że zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z prawem, a w szczególności z przepisami art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c. w związku z art. 424⁵ pkt 3 k.p.c. Wskazał również, że Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 14 lipca 2015 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie objętej skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia na kwotę 5.603,28 zł i z tego względu odrzucił skargę kasacyjną. Tym samym wzruszenie zaskarżonego postanowienia nie było możliwe w drodze innych środków prawnych. Skarżący stwierdził, że poprzez uniemożliwienie mu dochodzenia jego praw poniósł szkodę w postaci otrzymywania co miesiąc niższej emerytury w kwocie nie niższej niż 500 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ k.p.c., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 155, poz. 1037, dalej jako ustawa zmieniająca), która weszła w życie w dniu 25 września 2010 r., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej podkreślono, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia przysługuje tylko od prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie oraz postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie, wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów państw obcych oraz w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą (art. 424¹, art. 519², art. 1148¹ § 3, art. 1151¹ § 3, art. 1215 § 3 k.p.c.). A zatem w trybie procesowym skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje – co do zasady – tylko od prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2015 r., I BP 3/15, LEX nr 1954219 i powołane tam orzeczenia). Wobec tego, od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające odwołanie od decyzji organu rentowego skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2015 r., I CNP 23/14, LEX nr 1628896).

Wskazać w tym miejscu należy, że stosownie do art. 424^{1b} k.p.c. w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Oznacza to, że dochodzenie roszczeń z tytułu wyrządzonej szkody odbywa się w dwóch trybach. W stosunku do prawomocnych wyroków na podstawie art. 424¹ k.p.c. oraz w stosunku do prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje na podstawie art. 424^{1b} k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 8 lutego 2013 r., IV CNP 68/12, LEX nr 1311797 czy z dnia 25 stycznia 2012 r., V CNP 42/11, LEX nr 1215459).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. odrzucił skargę jako niedopuszczalną.

kc